

Redd fagråd får lite å si

Striden om begrepet "nordmann" har vist svakhetene ved Språkrådets arbeidsform. Nye fagråd betyr ikke at alle problemer automatisk er løst.

PER KRISTIAN HAUGEN (Først publisert: 10.11.06 | Oppdatert: 10.11.06 kl. 00:03)

SPRÅKRÅDET

Het tidligere Norsk Språkråd, men er nå omorganisert under forkortet navn.

Nye vedtekter ble fastsatt av Kultur- og kirke departementet 25. april i år.

Statens fagorgan i språkspørsmål og skal særlig arbeide med å styrke det norske språkets status i nåtid og fremtid. Dette gjelder både norsk språk generelt og den nynorske målformen spesielt.

Styret skal oppnevne inntil fire fagråd.

Fagrådene skal bidra til å sikre at virksomheten i rådet har bredest mulig samfunnsforankring.

Kilde: www.sprakradet.no

NORDMANN

Hva er den riktige betegnelsen på mennesker som bor i og har tilhørighet til Norge, men som har en mørkere hudfarge enn den tradisjonelle lyse?

Språkrådets direktør Sylfest Lomheim mener at "nordmann" er det samme som "etnisk nordmann" (Ny Tid 27. oktober).

"Svarte nordmenn" var forslaget fra Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD) i Aftenposten 4. november.

Ingen enighet om det rette ordet er foreløpig i sikte.

- Det var sannelig på høy tid, sier professor Jan Terje Faarlund etter at styret i Språkrådet i går oppnevnte fire fagråd som skal holde kontakt med fagfolk og brukerinteresser.

I nærmere to år har rådet manglet et organ som kan formidle synspunkter og kunnskaper fra disse miljøene.

- Dette er sendrektighet, mener Faarlund, som satt i fagnemnda i det gamle Norsk Språkråd.

Det siste møtet ble holdt i desember 2004, et par uker før rådet ble nedlagt i sin opprinnelige form.

Vanskelig prosess.

- Etter det jeg kjenner til, har problemer med å skaffe folk vært en grunn til at det tok så lang tid å få de

nye fagrådene på plass, sier Faarlund.

Å finne de riktige personene er absolutt nødvendig for at de nye organene skal fungere.

- Ble du selv spurt?

- Jeg ble spurt underhånden av et medlem i styret, men sa nei takk. Jeg er redd for at fagrådene får lite å si og at de vil bli satt til side av administrasjonen i Språkrådet. Jeg frykter vanskelige samarbeidsforhold og at det blir tatt lite hensyn til fagfolk, sier Faarlund, som er professor i nordisk språkvitenskap ved Universitetet i Oslo.

Han ledet i fire år fagnemnda for nynorsk, fra 1996 til 2000.

Grunnleggende galt.

Han mener at debatten om ordet "nordmann" er et symptom på fundamentale feil i Språkrådets arbeidsmåte.

- Her ser vi et eksempel på språklig rådgivning uten faglig forarbeid. En ansatt i sekretariatet ga Ny Tid et svar som var helt på siden av det bladet burde ha fått, sier han.

- Men er det ikke mange dyktige fagfolk i Språkrådets sekretariat?

- Jo da, det finnes mange kompetente medarbeidere der. Men saksbehandlingen er litt tilfeldig. Da kommer det ganske varierende svar, og systemet åpner for enmannsutspill.

- Hvordan stiller fagmiljøene seg til det omorganiserte Språkrådet?

Må skjære igjennom.

- Det har vært en del fortvilelse over mangelen på en handlekraftig ledelse som kunne ta et tak og få ting unna. Holdningene til de nyoppnevnte fagrådene er foreløpig avventende. Det blir avgjørende at medlemmene holder nær kontakt med fagmiljøene - og at Språkrådets administrasjon lar medlemmene få innflytelse og gjennomslagskraft.

Faarlund understreker at det ikke er vanskelig å finne arbeidsoppgaver. Flere saker har samlet støv i lang tid. For eksempel har spørsmålet om forenklet rettskrivning for nynorsk ligget ubehandlet i tre og halvt år.

- Et grundig og gjennomarbeidet forslag ble lagt frem av den tidligere fagnemnda våren 2003. Bokmål fikk sin reform. Nynorsk venter fremdeles, sukker Faarlund.